

## Amstaf není zlý



Simba se od první chvíle nechal mazlit od vnuček chovatele

rických stafordširských teriérů (AST) Josef Partl. Zároveň si odychl, že pomínila doba, kdy se lidé zbláznili do těchto nevsedních zvířat, která pak mnohým z neznalosti nebo zanedbávání výchovy přivodila nejedno překvapení.

„Jsou to psi jako každé jiné plemeno z hlediska principů chování. Platí na ně stejná výchovná a téměř všechna výcviková pravidla. Stafordi a podobně i pitbulové jsou však silní a temperamentní. Když vás kousne jezevčík, nestane se nic. Od stafforda to bolí,“ říká Partl.

**PES BEZ VINY**

Jeho slova vzápětí potvrzují chovatelův známý, který byl staffordem několikrát kousnut. Zranění sice vždy způsobily zuby psa, ale na vině byl majitel. „Ben je vášnivý aportér. Pro vylovení aportu z vody je scho-

však cílenou hrou už ve štěněcím věku musí vést k citu. A také ke kontrole stupňování emocí. Každá hra u psů graduje tak jako v přírodě při boji s kořistí. A hry mezi štěňaty, ale i s lidmi, jsou napodobeninou lovu. Proto od samého počátku by měl páníček a všichni členové domácnosti štěňata provokovat ke hře, ale jakmile zvíře začíná hru vášnivě až nekontrolovatelně prožívat, musí se rázným povelům ukončit. Tím člověk psa učí nejen přiměřenosti hry spočívající v síle stisku a temperamentu, ale zároveň si posiluje postavení nadřazeného.

**NADŘÍZENÝ ZAČÍNÁ A KONČÍ**

V hierarchii smečky je totiž výsadou výše postaveného hru začít a ukončit. Ani doma tomu nemůže být jinak. Pes má tendenci hru stupňovat a kousat do oděvu stále silněji a výš k rame-

## Stafford je kamarád k pohledání, ale...

**...není pro začátečníky. Nedobrou pověst měli před léty američtí stafordširští teriéři kvůli bulvárním médiím. Nutno dodat, že nemalou měrou to zavinili i někteří nezodpovědní chovatelé. Že jsou stafordi psi chovající se naprosto stejně jako jiná plemena, potvrdily stovky jedinců a mezi nimi i Simba, který se do Česka dostal z Budapešti.**

**P**řišel jako pětiletý pes do rodiny Partlů, a od první chvíle se choval k dospělým, vnučatům i návštěvám, jako by je znal odnepaměti.

**ČEŠTINA MU NEVADILA**

„Pochází z rodiny zkušených chovatelů, kteří mu nepochybně v dospívání dopřávali bohaté kontakty s cizími lidmi a dětmi.



Vášnivý aportér Ben při hře s tímto klackem prokousl páníčkoví prst. Na vině byla nepozornost člověka.

Hned první den bylo jasné, že je to pes sebevědomý a socializovaný, kterého nic nepřekvapí. Reagoval i na zpočátku méně důrazné povely v češtině. Podle intonace brzy vycítil, co se od něho požaduje. Už druhý den jsme ho mohli pouštět na volno. Byl s každým kamarád a dospívající vnučky provokoval ke hře. Sám jsem si s ním vyzkoušel, že i při vášnivě hře s míčkem nebo jen tak při škádlení rukama dokáže přestat na důraznější povel a mým nehybným tělem jasně gestikulovaný klid,“ uvádí Josef Partl o psovi, z kterého by asi mnozí televizemi pobláznění dospěláci měli strach.

**STEJNÁ VÝCHOVA**

Něco jiného jsou ovšem psi, kteří vyrůstají v domácnostech, kde nikdo nemá o výchově ani páru. Členové domácnosti se chovají ke zvířeti jako k dětem často v domnění, že význam slov apelujících ke klidu či správnému chování chápou. „Takovým lidem bych psa ze svého vrhu nikdy nesvěřil,“ říká chovatel ame-

pen málem se utopit. Sám si jednou přinesl dlouhý klacek tak nasáklý vodou, že vůbec neplaval. S větví provokoval ke hře, tak jsem se snažil hodně rozmáchnout, abych ji alespoň pár metrů odhodil. Benovi se ovšem manipulace zdála příliš zdlouhavá, a tak si pro aport vyskočil. Ovšem do třímetrové větve se zakousl zrovna v místě, kde jsem ji držel. A protože už měl předchozí zkušenost, že do manipulace s těžkým klackem je třeba vložit hodně energie, podle toho dopadly moje prsty. Bolest byla nepřijemná, ale k mojí radosti nakonec stačilo k nápravě jen pár stehů,“ svěřil se Partlův přítel. Co by se však stalo, kdyby větve držely prstíky dítěte, raději nedomýšlet. Proto ani s nejhodnějším větším psem nelze dítě nechat bez stálého dohledu.

**KONTROLA HRY**

Stafordi ovšem ani při schopnosti silného stisku nepostrádají cit. Trpasličí plemeno si může dovolit při hře používat stisk bez větší kontroly, stafordi se

ni a krku. Když si takovou hru dovolí velký a silný pes vůči menšímu člověku nebo dokonce dítěti, ti samozřejmě dostanou strach. Je-li pes mladší, snadno



Josef Partl pomáhá napravovat u psů výchovné chyby jejich majitelů

se podobnému stupňování hry odnaučí, v dospělosti už to zvládne jen silný a autoritativní člověk. I to jsou potenciální rizika konfliktů mezi člověkem a silným psem. Stisk od velkého zvířete má ovšem jiné důsledky než od voříška. To musí mít na paměti každý, kdo si takového psa pořídí. *Josef Růžička*